

NOVINE

Pobožen, družbeni, pismeni list za vogrsko slovence.

PRIHÁJA VSAKO NEDELO.

Cena Novin je na leto :

Doma . . . . . 3 K.
v Ameriko . . . . . 6 K.

Dobijo se

Novine, Marijin list i Kalendar Sreca Jezuševoga pri
KLEKL JOŽEFI,
vpok. pleb. v Čerensovcih,
Cserefeld, Zalamegye. Naročnina i dopisi se tudi k tomu
moro pošilati.

za naročnike Marijinoga lista, je Novin cena še
se jih od štirih več na eden naslov pošila, doma 2 K.
v Ameriko vsakom na njegov naslov . . . . . 5 K.
Cena ednoga falata je doma za naročnike Marijinoga
lista 4 šterov, za nenaročnike 6 šterov.

Predga, držana v Beltincih sept. 24-ga pri prvoy sv. meši vlč. g. Knaus Edmunda iz reda sv. Franciška.

„Jaz rano Gospoda Jezusa na svojem
teli nosim.“ (Gal. VI. 17.)

Sveti Pavel apoštol je ne od svoje osebe, nego od svoje časti to pravo. Njegova apoštolska, predgarska to je duhovniška čast je bila opletana z rožami Gospodovoga trpljenja. Duhovniška čast je križana čast, ar je Križanoga čast. Novomešnik naš pa ma dvojen zrok, da bi svojo čast popovsko, štero dnes prvič odpira, kak rožica svoje oko proti nebi, za križano imenüvao. Duhovnik je in redovnik v ednoj osebi, namestnik Kristušov i zaistino križanoga moža, sv. Franciška redovni sin.

Ta križana, z trpljenjom združena duhovniška čast je pa nezmerno velika visoka čast. Duhovnik je namestnik božji. Do samoga Boga sega gor ta čast, ki jo je prvič noso na zemlji i ravno zato nišče ne pride do njene nedopovedljivo velike visine izvzemši, če ga je sam Bog zvao na njo. Da če je što ravno prišo na to previsoko goro duhovniške časti naj bi ž nje gledao i vživao lepote sveta, ne da bi ga Bog podigno na njo, zavrtelo se njemi je v glavi i spadno je doli tá, kje ne ga več jakostnoga življenja. Temni spadaj Luther Martina je zadosta svetli dokaz te trditve. Jezus si je sam zebrao prve duhovnike i njim to pred smrtjov pomenljivo naglašüvao: „Jaz sem vas odebrao“ (Jan. XV. 16.), naj se ne spozabijo v materecerkvi navuk glasiti, ka je duhovniška čast tak velika da zvolitev na njo On nikomi ne prepüsti, nego jo sam sebi obdrži. To velikost duhovniške časti premišlávüvmo mi dnes. Njeno velikost potrdi 1) sv. Pismo, to je sam Bog, 2) sveti Očaki i 3) svetniki. Dober Jezus, naš večni duhovnik, ki tú pred nami v oltarskom svestvi prebivaš, blagoslovi moje reči, naj se nadignemo po njih duhovniki in verniki na veliko zahvalnost do tébe, ki si svojo lastivno duhovniško čast dao ljudem.

„Mi mamó velikoga duhovnika, Jezusa,

Sinü božjega“ (Hebr. IV. 14), pravi sv. Pismo. I toga velikoga duhovnika, šteroga zmožnost je vsegamogoča, dika nedosegljiva, modrost brezmejna, kralstvo večno, toga velikoga popa, Jezusa, ki je najsvetejši Bog, je namestnik človek — duhovnik. Človek je zvoljen, da bi bio mesto Boga, v božoj časti na zemli. Je ne to kaj strahovito velikoga? Je nej po pravici zvan té človek-duhovnik od materecerkvi za drugoga Kristuša? Pa še malo sem povedao. Sv. Magdalena Paciška je znala pravo ime dati duhovniki. Svojega samostanskoga i vsakoga drugoga duhovnika je za samoga Kristuša imenüvala. I tak je. Samoga Kristuša oblast duhovniška je v duhovnikah, sam Kristuš žive v njih z tistov svojov oblastjov, štera je grešnikom grehe odvežüvala, skušavanim Bože Telo nüdila, mirajočim pa nebo odpirala.

Poslušajte, poslušajte, kaj pravi sam Bog od duhovniške časti: „Kak je mene poslao Oča, pošilam jaz vas“, pravi Jezus sam. (Jan. XXI. 20.) Pot Kristušova z nebe na zemljo i pot duhovnikova od njegove rojstne hiše do oltara je edna pot. Oblečen je on v Kristušovo obleko, poslan je od njega, ma njegovo orožje v roki, oblast božjo i posvečen je z njegovim duhom, naj sveti ostane i svetost deli; poslan je, naj kak On odpira nebo, zapira pekel, grehe briše, ogenj v vicah gasi i nosi v svojih rokah pa deli tudi vrednim neskončno Veličanstvo, samoga Sina božjega, po kom je vse stvorjeno. Za volo toga posvečenja ma maticerkev duhovnike za svete osebe i zapre vretine, svojih svestev pred onimi, ki bi hüdoželno kda roko na nje zdignoli. Kristušovo čast nosimo duhovniki. V imeni vseh nas kriči sv. Pavel apoštol gizdavomi sveti: „Namesto Kristuša smo poslani, — mejte nas za Kristušove slugé i delivce božjih skrivnosti“ (II. kor. 5—20; I. kor. 4—1.) Mesto Jezusa smo poslani, ki je v nebo odišo, mesto Jezusa, ki se sam tú z oltara nešče genoti, da bi k vam šo, nego nas se poslužüje, dr. Krščeniki. Če ne ga duhovnikov, ne ga njega v olt. svestvi nikdar ne, vera nas vči na to; v naše roke pride On prle i samo te k vam, po nas, samo po nas deli odvezo od grehov, i kaštig večnih, nikdar po drugoj poti nej. Oj molite za nas,

zatajüjte se za nas, trpite za našo čast štero smo od Kristuša dobili za vas naj jo nosimo vsikdar v nevtepenom teli v nevraženoj düši, včinite vse mogoče ne za naše osebe (peršone) nego za njo, po šterij smo za Bogom jedini rešitelje vaših düš.

Velikost duhovniške časti potrdijo tudi izreki sv. Očakov. Sv. Ephrem pravi od nje: „Čast duhovništva je občüdovanja vredno čüdo, je velika, neismerna, neskončna, presega vse naše misli.“ Sv. Augustin pa: „Duhovniki je takša oblast dana, kakša je niti na angele ne zavüpana.“

Svetniki toisto posvedočijo z rečmi i djanjom. Sv. Bernard, eden tih največših Marijinih častilcov takše reči pravi od duhovniške časti, ka se nam düška stavlja, kda je poslušamo. To pravi: „Blažena Devica Marija, ne zameri mi, jaz nikak neščem proti tebi gučati, ali duhovništvo je Bog više tebe podigno.“ Ka v čem je je više nje podigno, odgovoro sv. ferrerski Vince: „Bl. Dev. Marija je samo ednok nebo odprla, duhovnik pa to pri vsakoj meši včini.“ To so njegove reči i pomenijo: kaj so 4 jezzero let zaman prosili i želeli vsi ljudje, se je zgodilo na Marijino prošnjo: prišeo je Sin božji na svet, ali samo ednok; na duhovnikovih pet kratkih rečih pa pride pri vsakoj svetoj meši.

I kak so gučali, tak so tudi delali svetniki. Ni ednoga ne med njimi, šteri ne bi največše časti skazüvao duhovnikom. Ki so goreli v ljübezni do Jezusa, so najglobše poštüvanje kazali do duhovnikov, po šterih jedino so mogli svojega ljübljenca, Jezusa predragoga dobiti. Vaogi so celo takše poštüvanje kazali do njih, ka je bole za občüdovanje, kak pa za nasledüvanje. Takše vidümo pri sv. Katarini sienskoj, kda stopnje duhovnikov küšüje, pri sv. Franciški i drugih, kda se ne dajo zavolo velikoga poštüvanja do visoke časte duhovništva v mešnike posvetiti. Kda je Marija Magdalena pri odprtom grobi jočič iskala Jezušovo telo, so se angelje ž njov v guč vzeli i jo tolažili. I ona, kda je vredna bila od mrtvih ostaloga Jezusa zaglednoti i ž njegovih milih vüst čüti sladko tolažilo, se pašči mimo angelov, ne da bi njim edno reč voščila, k duhovniki Petri i njemi naznani svoj

pogovor z Jezusom. Za vekše drži apoštolsko kak angelsko čast. Tisto včini, kaj bi včinioli vsi svetniki, če bi na ednok srečali angela i duhovnika, kak naznanja v imeni vseh sv. Francišek assiški: „Če bi srečao naednok angela i duhovnika, prle bi duhovnika pozdravo.“

Dragi brat po Kristuši, ta nedopovedljivo velika, od same angelska časti vekša čast je legla na tvoje rame. Posvečena oseba si, Križanoga namestnik. Vsega sveta grehe boš noso pri vsakoj sv. meši na daritveni oltar i proso odpuščenje za nje. Od skušnjav prestrašene, od grehov raztrgane, iz jezerih ran krvaveče, blodne dušice do k tebi prihajale iskat pomoč proti najmočnejšimi vladari sveta, Luciferi i njegovim pristašom. Ne boj se te nebrojne peklenke vojske, v tebi se je vkornila božja oblast nad njov, ne da bi se dala kda izdreti, posluži se je; vrači betežne, oživljaj mrtve duše, vabi blodne, vči nevučene. Drugi Kristus si. Njegovo oblast nosiš, si oča duhovni, si pastir, zdravnik i sodec. To naj bo prva zahvala za dobljeno največšo čast, ka se je rad poslužiš; ta druga pa: veseli se je. Znaš zakaj pravim to? Če se že vsaki zemelski zlat more v ognji poskušiti, tem bole se more nebeski. Pod poskušnjo pride zato tvoja duhovniška i redovniška čast tudi v ogenj trpljenja se vršeš. Pridejo dnevi skušavanja na te, pobudjavao se bo grešen svet proti tvojoj časti; grajali do te, posmejavali se z tebe, nevolne barate do ti gučali, niti pozdravljali te ne do, nego grdili i črnili: o v teh blaženih dnevah, v šterih je Kristušova tebi dana čast v najjakšem zrasti i v najlepšem cveti, veseli se je. Naj ti počí blaženi smeh od radosti, naj ti iščejo od pravoga veselja se iskrece oči nebo na zemlji, sveti tabernakl; poklekni te pred njega, zgledni se v Njega, ki v njem prebiva pa pravi njemi navdúšeno: Rad sem Gospod, ka sem lahko tvoj pravi duhovnik, tebi spodoben, oh večna hvala ti bodi za to!

Zahvalni pa morete biti tudi vi, dragi poslušavci, za preveliko čast duhovnikom za rešenje vaših duš dano. To zahvalnost pa te skažate, če se veselo podvržete toj časti, če te radi sprejemali vse tisto, kaj vam ta čast glasila, ravnala bo v imeni i oblasti Kristusa samoga, to je potrđeno od Matere cerkvi. Navadno je ta podložnost lehka, vesela. Ali pridejo dnevi skušavanja tudi na vas, kda vam ta velika duhovniška, kda vam sama Kristušova čast težavna, neznosna postane. Kda do se križali vaši i duhovnikovi nameni, kda de se karalo tisto, kaj vi ljubite i priporačalo, kaj vi sovražite, kda de vas hujskao svet i zapelavao hudi duh, ka ne bi tlačili poti čistosti, treznosti, pokore, popolnosti, štero vam duhovniki kažejo, te de se pod poskušnjo postavala vaša dužna zahvalnost do Boga za volo dane duhovniške časti. Ščete zmagati? Molite i ne gledajte nikdar osebe duhovnikove, nego samo njegovo čast, te zmagate. Ne pravite, ka so g. plebanoš, ali g. kaplan, ali g. pater

ali štokoli drugi to glasí i zravnali, nego izključno samo to mislite: Kristuš glasi tú svoj navuk; on ravna tú; — i vam ne bo teško, nego nasprotno še veselo se ravnati po danih navukah, ar te se tolažili z rečmi: Za Jezusom križ nosečim hodim njegov namestnik so me na to pot spravili. V teških teh dnevah si mislite tudi na Bl. D. Marijo i prosite njeno pomoč, štera čeravno je največ pravice mela do Jezusa, ga ne z svojimi rokami, k sebi jemala, nego se po duhovnikah dala prečiščavati i se ne mešala v volitev sv. Matjaša apoštola, nego celo delo je prepustila tistoj oblasti, štero je Bog postavio za ravnanje Materecerkvi.

„Ne postanimo poželjivci prazne dike“ (Gal. V. 25.), nas opomina dober Bog po sv. Pavli apoštoli, nego „štera so ozgoraj iščimo“ (Kol. III. 1.) Prazno, svetcko diko moremo zavrči, večno, nebesko moremo iskati. Ali to iskanje je jako težavna reč. Tiste dike, štero iščemo, čeravno znamo, ka je neskončno velika i lepa, smo ešče nej vidili. Zvuntoga jo moremo v temi, tmiči iskati. Nagujeni smo naime vsi na greh, na tmično stran naše duše.

Ve pomnite Jezusove reči, ka se na „zvúnešnjo tmičo“ vrže, ki nema svatbenoga oblačila, to je ki greh smrten nosi na duši! Greh je tema. Kak pa te pridemo do te želne dike nebeske? Potolazimo se. Dober Bog nam je v toj tmiči vužgao posvet i to je duhovniška čast. Sveča sv. krsta, sv. meše, zaduje vüre, sprevoda ti glasno kriči z svojim mrajočim plahotanjom v dušo, dragi krščenik to: jaz sem vužgana na čast službe duhovnikove, ki je namestnik Kristuša večne svetloba kristuša, ki je sam svedočo od sebe ka je svetlost pa še to, ka ne zaide na krivo pot, ki v njegovoj svetlosti hodi. Hodite v duhovnikovoj svetlosti, te v Kristusovoj hodite; vcepajte v sebe, do korna svoje duše navuke, štere vam v Kristušovom imeni glasijo oni ali na predganci, ali pri spovedi ali po spisah, pa si tisto gornjo, večno diko, v sterij se vsikdar slajša alleluja glasi, stalno zagotovite. Kristus je pravo naime od duhovnikov. „Ki vas posluša, mené posluša.“ (Luk. XVI., 16.)

Novi namestnik Kristušov, dragi brat po njem, ti pa nadaljavaj zdaj svojo prvo sv. mešo; te najlepši cvet svoje še angelom prevelike duhovniške časti vtrgni doli i ponudi ga triednomi Bogi.

Prikaži Bogi Boga, Najsvetejšega Najsvetejšemi, ki že skoro bo počivao v tvojih rokah, kak nikda v Marijini naročah. Prikaži ga zasé, naj boš znao mnogim jezerim svetiti z svetim življenjom v večno nebo; prikaži miloga Jezusa presvetomi Trojstvu za svoje redovne brate i vse nas duhovnike, ka mo znali vredno nositi čast Jezusovo nam nevrednim dano; prikaži ga za stariše, dedeka, mamici, sestre, brate, rod, dobrotnike, posebno za one, ki so v tújini, naj se njuve duše dotekne v radost zibajoča ljubezen do Boga, da po njej spoznajo v tužnoj daljavi, ka je v veseloj domačiji nikak krepko

molo za nje: sin, brat prvič pri božjem oltari; oh prosi za njé i vse nas, ki smo te prišli pozdravlat k prvoj svetoj meši, za celo faro, vso svoje ljudstvo, živo in pokojno za vse naše vojake i celo od nevol i britkosti razjedano domovino. Prikaži Jezusa za vse nas i prosi ga milo, naj v njem vsi edno postanemo zdaj i na večne čase. Amen.

* * *

Z temi rečmi je pozdravo *Klekl* Jožef, vrednik Novin novomešnika vlč. g. *Knaus* Edmunda, šteroga so z precesijov sprevodili z doma, oziroma z farova med zvonenjom v lepo okinčeno cerkev, štero je domače i še z dalešnjih krajev pridobe ljudstvo popolnoma natlačilo vnogi pa niti v njo so nej mogli. Iz med duhovnikov so nazoči bili sledeči vlč. gospodje plebanosje: *Slepec* Ivan, ešpereš okrogline sobočke, *Ostovič* Jožef, bivši beltinski kaplan iz Olbó-ja, ki je novomešnikov voditelj bio pri sv. mesi; *Kúhar* Štefan domači, *Bašša* Ivan bogojanski, *Kúhar* Alojzij nedelski, *Vadovič* Rudolf tišinski, *Čačič* Jožef črensovski, *Horvat* Jožef martjanski, *Faflik* Ferenc bedenički; vlč. gospoda Patra: *Saffarič* Emmanuel iz Varaždina, urednik duhovniškoga lista „Dušobrižnika“ i *Forjan* Florenc novomešnik; vlč. g. kaplana *Berden* Andraš domači i *Kós* Vince črensovski pa č. g. klerika *Pondeljek* Flugens franciškanski i *Kúzma* Stefan zagrebečki. — Med sv. mešov je novomešnik prečisto svojo mater i rod po meši jeh je pa blagoslovo za duhovniki. Biagoslova se je vdeležila tudi mil. družina grofa Zichy Augustina i nešteto ljudi. Na svojem domi je novomešnik pogostio do 150 poznanecov, kje so ga na kratek čas tudi duhovniki obiskali. — Duhovno veselje nove sv. meše ostani v tolažbo vedno pri nas.

Pismo na bojišče.

Brez molitve, kak nas vera vči, ne se je mogoče zveličati. Ki ne moli, se pogubi, štokoli je. Tú ne ga pomoči, tú ne ga apelacije. To je odredba največšega Gospoda, Gospoda Boga. Poleg navadnih molitev smo pa dužni poleg navuka materecerkvj v 4 okolščinah moliti: 1) če sprijmemo štero svetstvo, 2) v velikih skušnjavah posebno proti svetoj čistosti, 3) v javnih velikih nevolah i 4) če spoznamo, ka nam je posebna pomoč božja potrebna. Drugo i tretjo točko smo že razložili, 1 i 4 mamó še. A tidve obe pod edno streho pustimo, v rodi sta si naime obá pogoja. Ki šče kakše delo opraviti, se more jeli, k njemi pripraviti. Glejte kosca, žnjeca, orača, ali kakšega meštra. More meti telovno moč, šker, čas, vreme, živež, če šče svojo nalogo zvršiti. Pa to so same časne, telovne reči. Če je k tem potrebno teliko priprave, keliko bole ta k opravljanji dušnih dužnosti. Priprava za dušno delo je molitev. Ta da moč duši, ka more svojo nalogo zvršiti, ta njoj je orožje proti teškočam, svetlost v temi, hrana v oslabiljenji. Zato moremo moliti, če ščemo štero versko svojo dužnost kakša je na priliko sprejem svestev, spuniti. A so pa poleg teh verskih dužnosti še druge, v šterih smo zato dužni moliti, ka potrebujemo v njih posebno božjo pomoč. Od teh mo si ešče, dragi vojaki, pogučavali, pred dokončamo svoje pismo do vas.

Bojna.

Romansko bojišče. *Erdély* začamo čistiti od Rumunov. Mesto *Petrozsény* z rúdami vred v šterih do 20 jezér metrov kamenoga vogelja pripovamo na leto, sotine *Szurdok* i *Vulkan* smo nazajdobili i Rumune tū prek naših mej stivali. — *Székelyudvarhely* so Rumuni zasedli brez vse borbe. Od *Holcmanj-a* smo malo nazajšli, pri *Nagyszebeni* smo Rumune odbili i jih 529 vlovili.

Na tūrskom bojišči nega posebne spremembe.

Rusko bojišče. Rusi so srdito napadali na vse kraje, a odbiti so. Samo v ednom kraju so prešteli deset jezér mrtvih pred našimi postojankami. *Smotrec* goro smo zgubili v Karpatah. V Karpatskih bojah so se najbolje odlikovali polki pod zapovedništvom *Pappovim* stoječi i pohvaljeni za to bili. Mnogo naših Slovincov slūži tū. Ruski napadi začo pohenjavati.

Francozko bojišče. Nova offenziva se je začela tū proti Nemcom, a dozaj brez vsega posebnoga uspeha. Francozi glasijo da so od junija 1-ga do sept. 18-ga 55 jezero 800 Nemcov zgrabili.

Talijansko bojišče. Sédma talijanska offenziva se je Talijanom nikak ne posrečila. Trsta dugo ešče ne do vidili. 87. pp. je posebno viteštvo kazao v teh bojah, v šterom štajarski Slovenci slūžijo. — *Monte Cimone* goro smo v zrak pūstili i 400 Talijanov zgrabili.

Macedonsko bojišče. *Florino* mesto so Bolgari zgubili ali od mesta na izhod so sovražnike prodirajoče stavili i odbili. — Sovražniki so se z *Belasice Planine* i *Krusa Balkana* nazaj potegnoli.

Dom i svet.

Vladna edredba. Vlada je odredila, da se v tork i četrtek zvūn potreboče, kaj se pa oblasti more naznati, ne sme klati živinče ali svinja i da se v petek i sredo ne sme oddavati več nikše meso, v ponedek se pa po krčmah nikša mast i olje ne smeta rabiti k pripravljanji jestvine. Mlečna rana, sir itd. se sme samo te den tržiti. Pa kda je dovoljeno meso jesti se samo edna porcija sme ednoj osebi dati, več ne. — Večni Bog, pravična jo tvoja kaštigajoča roka! Prle smo tebé ne šteli bogati, kda si nam samo eden dén krato mesno jelo, zdaj, kda se nam tri dni krati po človeki, moremo bogati. — Pravične so tvoje sodbe Gospod. — Ki prelomijo to odredbo, plačajo 600 k. i dva meseca do zaprti.

Francija. Štabni general francozke vojske je postao general *Duport* mesto *Graziani*-ja ki je obetežo.

Kranjsko. *Ljubljana* je darūvala 1000 k. na erdeljske begunce i 500 k. v mestu stoječoj vogrskoj bolnišnici.

Grčija. Grška vlada prosi od Nemčije nazaj tisto grško vojsko, štera se je v Kavalli Nemcom prek dala. Nemci jo nazaj pūstijo, samo to zahtevajo, naj med potjov ne pridejo do rok našim sovražnikom i naj se za volo miroljubnosti ne kaštigajo vojaki.

Od jetike.

(Po spisi minist. za znotrašnje zadeve.)

Na Vogrskom je mnogo jetične živine. Jako želno bi bilo, da bi se mogla celo odpraviti, ali da bi se konči kak najbolje moglo njeno število pomenjšati. Najvekše zdravilo za jetično marho je friški zrak. Takša márha se naj na prostom zraku zdržava, po paši hodi i če je notri, naj hramba bo zračna. Grivi smrtni beteg je za márho tmična štala, v štero ne pride niti sunce, niti zrak, v šteroj je vsaki rešek zateknjen, dveri zapletene. Marha more dobiti kak človek, friški zrak, da oba na pljūča dihata.

Poleg marhe najbolje širi gobe jetične človek. V slinah i rečkah jetični človek na jezere teh nevarnih gob izpljūje že eden den. Keliko jih pa te pride v dotiko drugih po dugšem časi! V gnoji, šteri se cedi iz jetičnih Kostib so ravnotak nesteti tei nevarni bacilli notri. I najbolje nevarno v celoj reči je to, ka se bacilli, te jetične gobe teško prepravijo. Niti veliki maraz, niti velika vročina je ne morita. A sunčevni traki je hitro skončajo.

(Dale.)

Glási.

Od naših vojakov. *Ranjen je: Škrilec* Ferenc, pešak 83. pp. z Bradanovec; streljen je v obe noge, kak naznanja četovodja *Roth* Ludovik, ki njemi je po bratovskom podvoro v marodnoj hiši, kje se je sam tūdi zdržavao zavolo betega.

Rekviranje zrnja je ispisano zalavskoj i v železnoj županiji po županijskom podžupani. Ki nešče pod kaštigo priti, more vladi od svoje potreboče višesnjjo pšenico, žito, oves, ječmen, soržico prekdati. 18 kil zrnja na edno osebo se sme obdržati vsaki mesec k leti do augusta 15-ga. Zrnje do sledkar financi goriskali.

Ogenj. Dnes tјeden po poldnevi je v Tūrnišči zgorelo gūmlo i stale pa mnogo krme pri *Trboča* Ivana dovici. Kvar je veliki, šteri se pa povrne, zato ka je hramba bila zavarvana.

Mro je v nornišnici v Zalaegerszegi *Bauer* Jakob, bivši črensovski krčmar.

Laške kostanje, šteri zdaj črčijo dol z drevja, naj deca vkūpbere. Rdeči križ za kilo da 6 filerov. V Lendavi je kūpi g. *Fuss* Nandor, državni poslanik.

Rusko letalo je strelo dol naš letalec na severnom bojišči tak prilično, kak naznanja *Šeniga* Ivan črnovojnik 2 dpp., ka se je včasi tūdi vužgalo i spadnolo dol med našo i rusko rojno linijo. Letalci so k mestu bili mrtvi.

Slovo vzemejo: Od mile slovenske krajine, gračke fare i cerkvice, starišov, bratov, sester, pajdašov, ki že tretjič ido z pomočjov božjov i Bl. D. Marije branit domovino, slovensko domačijo, kam tak želno bi radi nazajprišli: *Matiš* Matjaš z Ottovec, *Bešan* Jožef od Grada, *Kár* Štefan z Doličov, *Slámar* Jožef z Vidonec, *Košar* Janoš z Boreče, *Sadl* Jozef z Sp. Slaveč; od lepe slovenske krajine, predragi starišov, bratov, sestér, dūhovnih pastírov, od mile beltinske cerkvice i vseh poznančov, cele fare pa se vsem v gorečo molitev preporečata slovenskiva vojaka 48 pp. *Balašic* Štefan i *Bešek* Karol; ideta v božo volo podaniya, veselo branit domovino i sta pripravniya še krv prelejati za njo; stariše zadnjikrat v dūhi z celoga srca poltūbita i oprosita, naj si zbrisejo suzú; — *Benko* Géza, četovodja z Tešanovec, *Kovač* Ferdinand z Veščice, *Luthar* Janoš, *Dūh* Janoš z Vučegomile, *Bejek* Ignac z Kroga, *Kūhar* Viktor, *Bagoroš* Ivan z Peianec, *Červek* Jožef z Rakičana, *Vóri* Jožef z Sotine, *Felkar* Štefan z Nuskove, *Hegedűs* Ferenc z Sodišinec, slovenski dečki 83. pp., ki ob drugim ido na bojišče, od svoje slovenske domovine i cele okrogline, od te mile stare domovine, od starišov, bratov, sester, roda, prijatelov; veselo idejo rojstno domovino branit, za štero so že dosta trpleli, i krv prelevati, pa to ščejo dobrovolno včiniti i nadale. Bili so kak vūra na steni jedrni v noči, vudne v obrambi domovine, zdaj znova začnejo to. Prosijo predvsem odpūščenje od dragih mater i očov, šterim ne moro biti na pomoč na stare dni; povržejo je, kak ptičice male svoja gnezda. Zročijo se v vsem v molitev, ka bi prosili angela čuvara, naj je varje noč i den i Bl. D. Marijo, ka bi je z svojim maternim plaščom v teh britkih vūrah bojišča zakrivala, v nevarnostih branila, najbolje na smrtnom teškom vojūvanji, če več svojih dragih zaglednoti ne bi mogli. Slednji pozdrav pošlejo tūdi svojimi dūhovnomi oči i 4 k. podpore za té mile naše slovenske Novine.

Mlade ženske pa dva ranjenca. Z Tišine nam pišejo: Dva ranjenca, oba z ranami na nogah, sta teško prišla po palici častit Bl. D. Marijo v Tišinsko cerkev na Malomešo popoldne. Moški stolci, šteri bi mogli zdaj večinom prazni biti, so bili vse natlačeni z mladimi ženskami, celo z bli žanjimi. Pa to še vse nikaj ne bi bilo, ali to je že kaj žalostnoga, ka se je teh mladih žen edna nej genola, ka bi tema ranjencoma mesto dala, nego na palici sta mogla prestatu cele večernice.

Penezina bojišče se odseh mal ne smejo v pismi, nego na poštnoj izkaznici (utalvány) se moro poslati. Domača (rdeča) izkaznica se more kūpiti i do 100 k. zneska se lahko da ž njov na posto. Moremo pa našega vojaka naslov, komi penezze pošilamo zvūn navadnoga mesta ešče vedno drugo mesto tūdi zapisati, naime na drugo stran dopisnika (szelvény).

Proščenje na bojišči *Slavic Matjaš*, poddesetnik iz 2. žandarskoga bataljona piše: „Meli smo proščenje na bojišči še glasnejše, kda doma možari pokajo. Nam so topovi grmeli. Pohodili so nas vojni duhovnik i nas nazvali, naj opravimo sv. spoved i obhajilo. Aug. 29-ga je bilo v Karpatskih goráh. 168 katoličanskih dečkov se nas je zglasilo, ki smo se spovedali i na drugi den med sv. mešov se prečistili. Pred sv. obhajilom so nam g. duhovnik milo k srci govorili, naj se pripravimo za sprejem največšega Gospoda, našega Stvoritelja i Odkupitelja i naj pazimo, da ga nikdar ne zgubimo. Prosili so nas tudi, naj prosimo Jezusa, kda de v našem srci prebivao, ka bi vtišao zburkani svet, podelo njemi mir, ljudem popravo pamet i je nadigno na zadovoljnost. Kda smo z blaženim srcem obimali Jezusa k sebi, so krugle, granate, šrapneli pokali obrvh nas, ali mi smo se jih ne bojali. Jezus nas je, tak okrepo, ka smo večdnévne napade sovražnikove popolnoma odbili. Mnogo mrtvih Rumunov leži pred nami.

Druga povoden se je razlivala na Mürsko dolino. Brod petanski je drugoč pali vtrgnjeni i edna od nikod priplavojoča kumpa je iz prve povodni še ostalim mlinom kola vse spotrla. Mura je prestopilo srdito svoje bregge. Eden den dve nesreči: zajtra močna slana, zatem pa začetek druge povodni. Že prvi den se je več hiš podrló v občinah kre Müre, ležečih. Smo večkrat pravili predtem, ka Bog ta tudi zna segnoti, kje ne boja. Jeli ka smo prav meli?

Lahi se zaman sline cedijo. „Približno 1900 metrov visoke gore tlačim na Primorskem; na vekše so kamene, zelena trava se samo po dolinah najde. Nevernomi Lahi (Taljani) se zaman cedijo sline po bradi, ne dobi v svoje škrample tih gor, če de nam Bog pomagao, dokeč de samo eden Slovenec tū. Dosegamao niti ne vūpo strelati na nas, tak se nas boji.“ *Cigan Jožef iz Žižkov, slovenski topničar.*

Žalosti radost sme meli na Male mešo, smeli smo k spovedi i k sv. obhajili katoličanci 3. dpp. 53 katoličancov nas je samo bilo i ponūjeno priliko za sv. spoved so niti tei nej šteli vsi sprijeti. Tak sem blaženi, ka sem ščisto svojo dušo i poslušao do dna srca se-gajočo Marijino predgo. Prosim pobožne molitve zasé v tom groznom trpljenji. *Büzetty Štefan, desetnik, z Bakovec.*

Pozdrav pošilja: *Vuk Ivan z Žižkov, Peterka z Beltinee, pešaki 76 pp., naznanjata, ka njima sree trepeče za slovenskimi Novinami, veseli jihva materna reč; Fortély Štefan, vojni delavec; iz srca i milostivno prosi veliko dobrote, da bi mogo do rok dobiti Novine, štere bi njemi párkrát vesele glasi prinesle prle kak bi spadno v hladén grob; Slovenci so zdravi i veseli pa se močno držijo proti mnogim neprijatelom. Kocet Štefan od zidarste stotnije; naznanja, da se ga Novine jako razveselile; Mittenbacher Pavel z Kobilja i njegovi slovenski pajdaši od 48 pp.; prosijo Novine, ar bi vsi radi slišali že božje navuke; Horvat Ivan, Kohek Ivan z D. Bistrice, Škerget z Žižkov i pajdaši z Medjimurja, domobranci 20. dpp.; zahvalijo se Novinam, štere radi čitejo i komaj čakajo, zato ka te konči dobre reči čujejo, ovak pa nej; Korpič*

Franc, telegrafist, z Markovec, ženi, dvema sinkoma, celoj fari, vse zroči v obrambo Bl. D. Marije; *Stessl Mikloš*, vojni pek, z Búdinoc; peše 4 K na podporo slovenskoga tiska z tem želenjom, da bi Slovenci mogli povekšati naše Novine; *Sernek Janoš*, ranjenec; žele, da bi se širili Novine in Marijin List, pa po njima dosta duš prišlo k Srci Jezušovomi i Marijinomi; *Horvat Anton z Žižkov*, pešak 48 pp. duhovnikom i farnikom šrensevskim; prosi molitve za sé, ka de se znas verno vojúvati za zemelske, predvsem pa za nebeske domevino.

Svetki življenja so rojstni den, firma, zdavanje, službeni jubilej, srebrno, zlato gosttvanje itd. itd. kak i letni svetki, novo leto, vūzem, božič, risali. Té dni radi razveselūjemo svoje sorodnike, prijatele in poznance s kakšim lepim darom. Pri zabiranji moramo pa ziti, ka na napravimo tistomi s svojim darom trejno veseje, s tem tūdi sebi spavimo čast. Zavolo toga ne kúpilmo níkdar božnoga bazarskoga blaga, nego naročūjino darila iz stare renomirane tordke H. Suttner, v Ljubljani št. 745. V bogato ilustrivanom ceniki, šteroga si naj vsakši po dopisnici naroči, najdemo prekrasna darila po najniž joj ceni; zlatino in srebrnino, jedilno orodja, razno opravo za stol, vūre, verižice, dragocenosti, križece, cecva, škapulere, amanete, stoječe vūre z raspeljom, in podobna darila, štera se posebno na svetke rabijo.

Nedosegljivo

visoko nad konkurenčnim blagom stojijo Suttnerove vūre, po kakovosti, zanesljivosti, lepoti in ceni, svetovna razpošiljalnica vūr H. Suttner zato ka ima lastno tovarno vūr v Švici in zato iz prve roke prez dobička prekúptivalecov pošilja svojim odjemalcem.

Mnogi hvalijo in prosijo vūre:

Št. 600.	Radium žepna vūra vnoči sveti	8.40 K
" 410.	Nikel anker Roskopf vūra . . .	4.10 "
" 719.	Srebrna remontoar vūra . . .	7.80 "
" 705.	Roskopf vūra, kolesje v kamenji	5.90 "
" 449.	Roskopf vūra, dva pokrova . . .	7.20 "
" 518.	Tenka kavalariska vūra, nikel	7.50 "
" 720.	Srebrna remontoar vūra . . .	9.70 "
" 758.	Srebrna remontoar vūra 6 rub.	14.— "
" 748.	Srebrna remontoar vūra dvoje pokrivala	13.50 "
" 513.	Nikel tula vūra dva pokrova . . .	9.80 "
" 712.	Nikel „IKO“ vūra 15 rubisov	14.— "
" 519.	Srebrna tenka kavalariska vūra	17.50 "
" 776.	Srebrna „IKO“ vūro dva pokrova	33.— "
" 1528.	Srebrna „Zenith“ vūro, dva pokr.	64.— "
" 804.	Srebrna vūra za gospe 6 rub.	9.50 "
" 709.	Srebrna vūra za gospe dva pokr.	15.— "
" 1544.	Kožnata narokvica z vūrov . . .	10.50 "
" 1545.	Kožnata narokvica s srebrnov vūrov	32.— "
" 89.	Double zlati lancek	5.90 "
" 2318.	Masivni srebrni lancek	5.50 "
" 1450.	Pakfongova verižica K 2-80 nikel	1.— "
" 916.	Srebrni lancek masiven	3.20 "
" 907.	Srebrna športna verižica	12.50 "
" 422.	Niklna športna verižica	1.75 "
" 845.	74 kar. zlata verižica	32.— "
" 919.	Srebrni privesek, „kraljevska podoba“	2.— "
" 257.	Srebrni privesek „Vojna ladja“	3.80 "
" 284.	Srebrni privesek	1.10 "
" 264.	Srebrni privesek „bojna“	3.80 "
" 213.	Srebrni prstan z kamnom	1.40 "
" 182.	14 karatni zlatvi prstan	12.50 "
" 1203.	Dobra būdilka	3.50 "

Vsaka vūra je točno repasirana. Razposiljater po povzetji ali če se penezi naprej pošlji.

Velika izbira nakita, daril v krasnim ceniki šteroga dobi vsakši zastnoj in franko, če ga zahteva, ka se ne vidi, se zamenja, ali pa pošljimo penezo nazaj!

H. Suttner samo v **Ljubljani št. 945.**

Tvrška nema podržnice. Lastna tovarna vūr v Švici. — Znamka „IKO“ svetovnaznana!

100 litrov domače pijače Elpis!

vkrepčevalne, tóčne in žejo gaséče si more vsaki sam napraviti za male stroške. V zalogi so: ananas, jaboka, grenadina, maline, muškateška, meta, pomeranče strašnica in višnja. Neuspeh izkljūčen. Ta domača pijača se pije peleti mrzlo pozimi pa vroče namesto ruma. Snevi z natenčnim navodilom stanejo K 4.40 poštine prosto proti povzetji. Na 5 takših deležev se doda edna poreija brezplačno. Za kmetijstva, vekša hišna gospodarstva, delavnice, tovarne i. t. d. je to sredstvo velikanske vrednosti, ker se delavei s tov pijačev okrepeajo ne da bi bili pijani ali pa da bi zgubili na delavskoj zmožnosti

Janez Grollich, drogerija „pri angelju“ Brno št. 85 Moravske.

En karten za poskušajo 10 litrov stane 70 šil., šteri se lahko pošljeje v štampilnah. Takši kartoni se dobijo za poskušajo tūdi po vekših drogerijah.